

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2035 : Any XXXIX

10 cèntims — Atrassats: 20

BARCELONA 28 DE DESEMBRE DE 1917

EL GRAN INOCENT

— Res!... Per molt que miri, no hi sé veure res!..

Perfumeu vos amb LOCIONS de MYRRURGIA

Calvicies-Caspa-Caída del CABELLO

CAPILAR AMERICANO

del famoso especialista Dr. MEZQUIDA. — Éxito grandioso! — Tratamiento médico. «América Clínica», Plaza Buensuceso, 2, pral., BARCELONA. — Limpio. Agradable. Higiénico. Informes gratis por escrito si remiten sello. En droguerías y farmacias, 6'50 pesetas frasco

**CALÇATS FINS
I ECONÒMICS
DE TOTA MENA**

**LA FRANCO ESPAÑOLA
ESCUDILLERS, 25
BARCELONA**

MENSAJERO BARCELONÉS

ESCRITORIO PÚBLICO

S'admeten cartes en llista

Repartiment de cartes, circulars, esqueles i petits paquets

Avisant-nos per telèfon es passen a recollir a domicili, cartes i petits paquets per a on convingui

Places del Beat Oriol
1 del Pl, núm. 10
TELÈFON A 4499

De nostra serie d'homes desgraciats
per no conèixer els

Capillos ROSYAL'S

El substitut ideal dels embenatges

Alguns dels avantatges que ofereixen els CAPILLOS

Primer. Resguarden de l'infecció, cops i rascades, tota mena de grans, petites ferides, llagues i VACUNES, i per sa forma còncava protegeixen sense tocar ni apretar, la part danyada, al ensemple que retenen el cotó i remeis necessaris. Segon. Poden aplicar-se en llocs de difícil embenatge, i no s'escorren, ni's desprenen com succeeix molt sovint amb les venes. Tercer. No enlletgeixen, ni embarrassen o dificulten els moviments quant la part danyada se troba en el coll, cara, mans, etc., per últim Quart. Donat el seu preu tan sumament econòmic, totes les famílies poden adquirir un surtit complet per a atendre al instant qualsevol accident imprevist.

ESTOIG ESPECIAL PER A LES VACUNES
amb tres Capillos del número 14. 50 cèntims
CAPSETES SURTIDES PER A FAMÍLIES
amb 10 Capillos dels números 2, 3, 4, 13 y 14. 1 pesseta
CAPSETES amb 12 Capillos d'un sol model
amb qualsevol dels números 2, 3, 4 ó 13. 1 pesseta

DEMANEU-LOS A TOTES LES FARMACIES

DIPOSITARIS: Vicente Ferrer y C.^a— Hijo de J. Vidal y Ribas —
M. Dalmau y Oliveres — Sociedad Anónima Clausolles— Pedro Homet y José Segalá.

COMPAÑÍAS DE SEGUROS MARITIMOS

LA HELVETIA - San Gall (Suiza)

Compañía Anónima fundada en 1858

Capital social Fr. 10.000.000

» desembolsado 2.000.000

Fondo de reserva 2.063.300

ITALIA (Genova)

Sociedad Anónima fundada en 1782

Capital social Liras 8.000.000

» desembolsado 1.000.000

Fondo de reserva 2.000.000

Sucursal española establecida en 1883

Director: **ANTONIO CALCAGNO**

J. A. Clavé, 9, 1.º 1.ª

BARCELONA

NOTA: Estas compañías trabajan en España mancomunadas

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 9 i 11

TELÈFON. A. 2766

BARCELONA

Refectorium

Brasserie

Pâtisserie

Grillerie

Rambla del Mig, 36-38

:: Telèfon A 4646 ::

El caçador de catalans

o vaig prometre unes cròniques sobre la nostra visita a les línies franco-britàniques, però no a la personal i amanerada faisó dels cronistes, sinó extreient dels diàlegs dels meus companys viatgers aquelles observacions, diàlegs i paraules d'emoció o d'enginy [que a mi em semblessin més espontànies i més justes.

Però ni En Rusiñol, ni En Samblancat, ni l'Utrillo, ni l'Unamuno, han pogut acompanyar-nos i els que hi anarem no som anecdòtics, sinó uns senzills contemplatius. Si l'art—el paisatge, l'home, tota la vida—no és més que la realitat vista a través d'un temperament [figu-reu-vos quina síntesi més admirable de la guerra haurieu trobat a través dels temperaments dels nostres amics! A mi no se'm va ocórrer més que recollir terra de Verdun amb el fervor que un místic recolliria polc del sant sepulcre. Cada un té les seves supersticions. Els que no voldriem les cendres dels dotze apòstols—jo excluria les de Sant Pau—posem damunt del nostre cor terra del fort inviolable de Souville. Es la meva anècdota i ja està contada.

Mes un va venir amb nosaltres, ben digne d'aparèixer en aquesta crònica: el doctor Solé i Pla. Ell, gran padrí dels voluntaris catalans, anava a abraçar-los, i plè de fervor patriòtic, damunt el seu cap col·locà la barretina musca, per indumentaria es posà trajo de vellut, als peus polaines, i per abric, la capa. Li mancava un trabuc per a ésser un voluntari del Bruc. La gent de París i els *poilus* del front se'l miraven plens de curiositat. Pot-ser aquell home estrany seria un nou soldat arribat a França d'algun poble llunyà i inconscient que hagués declarat la guerra a l'Alemanya, o algun anglès colonial que afegís als berrets australians, als xambers canadencs, als turbants indostànics, aquella gorra arbitraria.

En Solé i Pla, no era un doctor excursionista, ni un neutral convidat. Era Catalunya, més, l'«Unió Catalanista». Sota el seu gec de vellut, una bandera catalana de tres metres disposada a voleiar temeraria, i de les butxaques els segells de l'«Unió», les postals amb les quatre

barres, els llacets i fins les bases de Manresa, sortirien per a infundir en els catalans que trobessin l'amor a la causa i en els francesos el coneixement de que Catalunya en altre temps ella sola es governava.

I arribàrem a Reims i l'arquebisbe ens digué la passió de la seva catedral. «Que mai vosaltres, espanyols, arribeu a conèixer els horrors de la guerra.»—acabà preguntant: Desfilàrem davant d'ell. En Solé i Pla es quedà l'últim.

—Nosaltres, Eminència, som catalans.

L'arquebisbe es quedà mirant, sorprès, an En Solé i Pla. Aquest continuà:

—Nosaltres som uns alsacians d'Espanya.

I arribàrem a Verdun i celebràrem amb els seus herois un sant sopar. A la mitja hora arribà el general Nerel, català. Venia del Mort-d'Homme.

—Bona nit, senyors!

El cor d'En Solé i Pla cantà *Els Segadors*. Al minut, els oficials que seien al seu costat sabien que nosaltres erem catalans i que de catalans n'hi havien a tot arreu i que Catalunya volia ésser rica i plena. Al final demanà an En Nerel el seu autògraf:

—Firmeu en record aquest *menú*, però en català, eh?

El general firmà en català: «Antoni Nerel.» En Solé i Pla li donà un llacet, al·legories catalanistes, versos patriòtics, i vaig creure que arribaria a posar-li, creuada al pit, els tres metres de bandera catalana, com una antiga banda de capità.

I arribàrem a Toul. En una botiga destacava un nom: «A. Bernat.» En Solé i Pla, entrà. L'amo, d'espatlles a la porta, col·locava en els prestatges unes ampolles. Com interpel·lar an aquell home? Com evitar l'avergonyiment d'un error. En Solé i Pla, amb veu alta engegà al botiguer A. Bernat, aquestes inesperades paraules:

—Bernat, endevina qui t'ha tocat.

El botiguer se girà. En mig de la seva botiga hi havia un home barbut i somrient, amb polaines i barretina, que obrí els ulls i la boca.

—D'on sortiu?

Era català.

I arribàrem a X..., acantonament de la Llegió. En Solé i Pla, que envia cent cartes diàries als voluntaris catalans, que els cuida com un pare, va ésser rodejat per tots. En aquell indret tràgic, entre un cementiri provisional, unes barraques i unes trinxeres, se produí la més singular de les visions catalanes. Entremig dels uniformes color kaki i dels cascs, apareixia el nostre doctor. Els obusos xiulaven damunt els nostres caps, la canonada retrunyia per aquelles valls i ferm sota la seva barretina, En Solé i Pla parlava en català als més braus soldats de França. En aquell instant ell era Catalunya i mai cap barretina ha commogut tant com la seva.

—Nois, d'on sou?

—Jo del carrer de la Riereta. Jo de Vilanova. Jo de l'Empordà. Jo soc de l'Hostia, de la Barceloneta.

Marxàrem; an En Solé li espurnejaven els ulls; an els voluntaris també. L'ànima de *L'Emigrant* s'arrapava amb la boira de aquelles tombes i barraques. Aquella nit, en les trinxeres, els nostres voluntaris se sentiren plens de patria i d'heroica convicció. Era veritat la seva missió santa. Aquells homes arribats de Catalunya, eren la veu de la terra materna.

La gent de París i la del front feien bé en mirar an En Solé i Plá. A França existeixen uns soldats no francesos que han de portar el casc comú dels «poilus», però que podrien mostrar una barretina, i ell era el seu capellà espiritual.

Ahir, el vaig trobar a la Rambla.

—Què heu fet pels voluntaris?

—Acabo d'enviar-los-hi tres cents paquets amb turrans, tres mil pursos, trescentes botes de vi i un llibre català.

Vaig sentir no ésser creient per a beneir-lo en el nom de Déu.

PARADOX

El fantasma elèctric

Ara, amb motiu de la «penúria de energia elèctrica» que's pateix a Barcelona, els consumidors d'electricitat han descobert alguns abusos per part de les Companyies—avingudes amb els instal·ladors—que tenen tot el caràcter de obra de fantasmes moderns i que val la pena de remarcar per a profit d'escarmentats i escarmentadors.

Un amic nostre, antic abonat a la «Barcelonesa», que no té comptador perquè la Companyia no n'hi vol donar, va rebre no fa molt temps la visita de l'instal·lador a compte de la Companyia.

—Déu-los-guard, venia a donar-los una bona notícia.

—Digui.

—Que, tenint en compte lo contrata de vostès i segons plànol de l'instal·lació, la Companyia els permet col·locar quatre bombetes més... ¿On les volen?...

El nostre amic no necessitava més llums dels que tenia, però per allò de «por mucho pan nunca es mal año» va indicar on podien anar les làmpares que tan generosament li cedien. L'instal·lador les col·locà... i ara la Companyia l'obliga a pagar un excés de quilowats, augmentant-li considerablement el tant alçat i encara tractant-lo d'estafa.

Diguin si això no és comportar-se a la manera dels fantasmes.

I, com aquest amic nostre, infinitat de veïns han sigut víctimes del fantasma elèctric.

Res, una verdadera ignocentada, però de mal gènere.

VOLTA

L'alcaldia

Un regionalista ens diu:

—Amb això de l'alcaldia és la sola vegada que la «Lliga» ha apuntat i en lloc de fer diana ha fet figa.

A lo que respondrem:

—Sí, però l'alcaldia de Barcelona no deu estar subjecte a la bona o dolenta punteria d'un partit polític.

—Aleshores...

—Totes les forces polítiques haurien d'haver arribat a una intel·ligència per a que Barcelona tingués un alcalde d'ella, exclusivament d'ella, perquè suprimint els alcaldes de R. O. la prerogativa absorbent passa del poder central al poder d'un partit.

—Però això és lo inevitable, i absolutament ajustat a les pràctiques democràtiques.

—A les pràctiques de vots són trumfos. Però és que devegades els vots no han d'ésser trumfos; és que a voltes succeeix que l'aplicació del principi de majories pot desvirtuar la voluntat democràtica. Per exemple, ara. En Martínez Domingo va preferir ésser ciutadà lliure de la lliure Barcelona que alcalde de R. O. El municipi, la ciutat l'aclamaren i tots els partits anunciaren no era possible cap substitut d'En Martínez Domingo. Ara el muni-

CONSELLS A UN REGIDOR NOU

—I què hi aprendràs a Ca la Ciutat?... Res!

Doncs si no hi vas a a-pendre res, val més que no hi vagis

cipi obté la prerrogativa de donar-se president, En Martínez Domingo és regidor i els radicals intenten votar a l'Emiliano Iglesias.

—Però és que En Martínez Domingo és de la «Lliga».

—No; és de la ciutat. La «Lliga» el presenta, habilidosament, però si En Martínez Domingo fóra triat per a alcalde, no's consideraria la seva elecció com una victòria regionalista sinó com el compliment d'una paraula donada davant del poble. Que'ls radicals, si En Martínez Domingo no se adapta a la seva concepció municipal, el forcin a la dimissió, substituint-lo per un dels seus, però avui se deuen an En Martínez Domingo com els regionalistes, com els lliberals i els carlins.

—Però tot serà inútil.

—Efectivament, els radicals volen l'alcaldia.

—Pot-ser s'arribarà a una transacció.

—Pot-ser sí, i entre En Mir i Miró i l'Emiliano Iglesias, rivals, se decideixin a fer alcalde an En Vinaixa.

La fórmula

Regidor radical. Arquitecte. Llest, molt llest. Li preguntem qui serà el que s'emportarà l'alcaldia.

—L'Emiliano, i per una raó ben senzilla. Són tres els regidors que han de decidir. Doncs, al que se li tenia de donar quant, se li dona tant i fan l'alcalde.

Tradutore...

No podran queixar-se la missió medical francesa dels seus confreres barcelonins. Totes les atencions i admiracions que els hi eren degudes els hi foren tributades. Però entre les novetats que sense dubte observaren, no seria la menys curiosa el francès singular de la major part dels nostres metges, i sobre tot el del Dr. Martínez Vargas.

Un dels últims dies se reuniren els metges francesos i espanyols en cordial banquet. En Martínez Vargas hi arribà tard, i a l'hora dels brindis començà excusant-se del retràs.

—Je vous demande pardon—digué,—pour mon retard involuntaire. J'ai ne pourant pas abandoner la presidence d'un tribunal d'OPOSICIONS A MAITRAISES...

Els francesos aixecaren el cap ràpidament, obriren els ulls i interrogaren al veí. Com, a Espanya, la de les castetats, estaven tan avençats els afers amorosos? Existia un escalafó de querides? Rivalitzavem amb la pedagogia amorosa de la vella Grècia?

A L'ESTABLIA

—I el Rei Negre, que no vé aquest any?...
—Per motius de la crisi del carbó ha tingut de tancar la botiga.

En Martínez Vargas no havia sabut traduir, i nomenava a les mestres—que ara fan oposicions a escoles nacionals—«maitraises», és a dir, querides.

Un metge francès, al sentir l'al·lusió a les estranyes oposicions a «maitraises», preguntà:

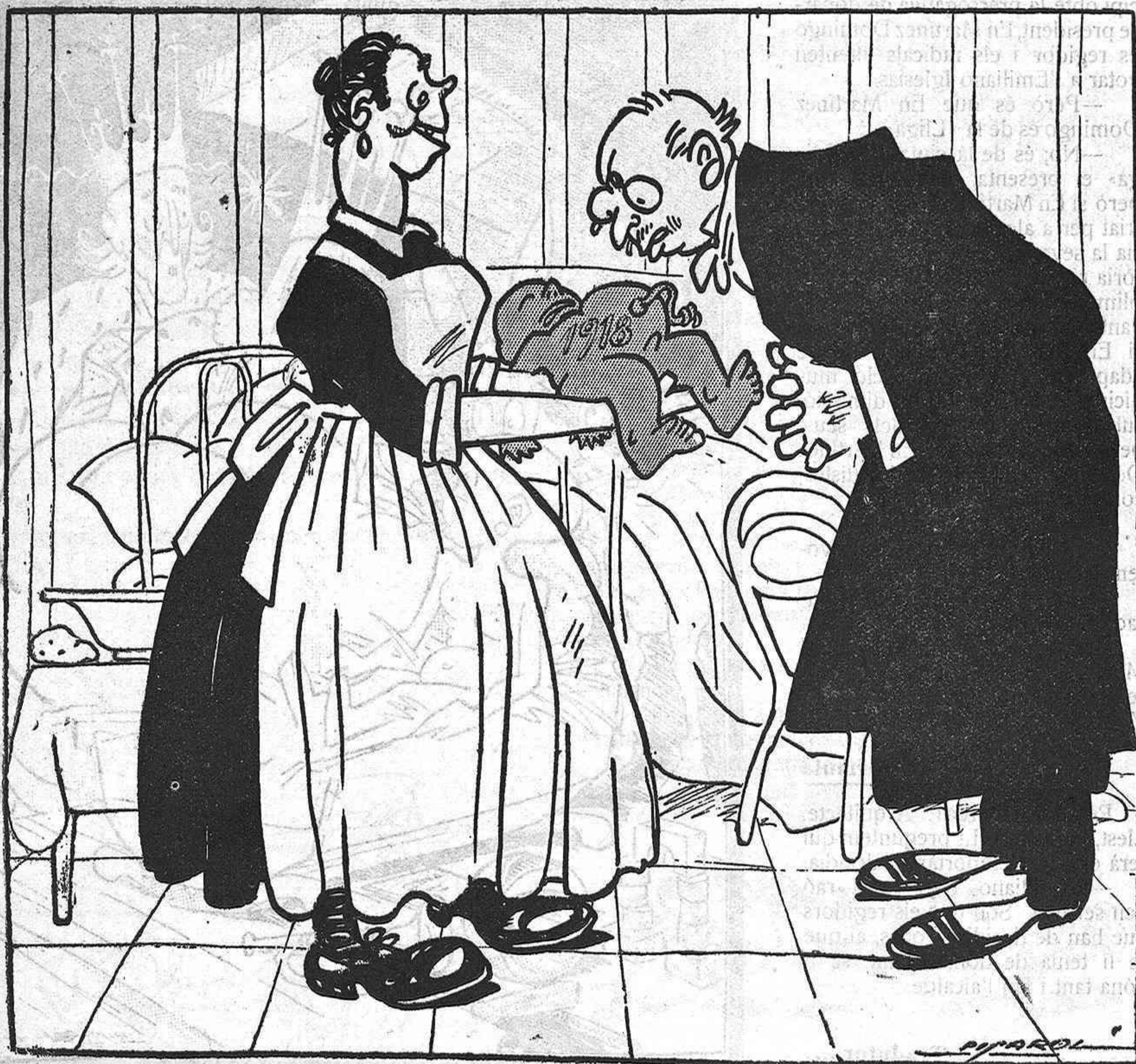
—Ah! I de qui? De qui?

Un sablista dels recalcitrants se topa al mig de la Rambla amb un vell amic.

—Noi, dispense'm, però... et volia demanar un consell.

—Un consell només?... Dignes.

—Que'm diguessis a veure què't sembla,... si t'haig de demanar cinc duros o deu?

EL DOCTOR TEMPS

—Es l'any nou?... Doncs vès que fa cara de semblar-se molt a son pare.

El follet

Amb tot i els anys que tinc, ahir, nit de Nadal, vaig ésser criatura una altra volta. El follet vingué a visitar-me al jaç i em feu passar una nit d'angúnies.

Després ho he sapigut tot, he vist clar; però ha estat després, les meves angúnies hom me las pagarà; ni hom ni gat. Pot-ser pensareu que escric amb ploma d'ubriag; anirieu errats, si tal creguéssiu. M'explicaré:

La meva dona té unes pells postices amb les quals se abriga el coll, les espatlles, el pit i les mans. Són unes pells negres i lluentes. Si fa molt de fret les tira sobre el llit per a escalfar-se peus i cames.

Vaig tornar a casa tard, amb uns amics celebràrem el naixement del Senyor fent beguda llarga. La dona ja era al llit; sense la caloreta de la meva còrpora devia tenir fret, perquè les pells eren allí abrigant-la.

Poc a poc, poc a poc, per a no despertar-la, vaig ficar-me al llit, com una carta al sobre. Al tocar la dona, aquesta em feu:

—Au!

I es tombà d'esquena.

Jo em vaig quedar de panxa enlaire i m'endormí. Poc feia que estava cluc, quan una gran pesantor sobre el ventrell em despertà. Què deus tenir? em preguntava. Prou ho hauria volgut veure, però en la cambra feia una fredaça que hom no s'atrevia a treure el nas fora dels llençols. Vaig tornar a tocar a la dona, aquesta vegada per les anques.

Ella contestà com la primera volta:

—Au!

I em tirà una coça.

Amb el moviment, el pes semblà animar-se i feu dos o tres vols sobre el meu ventre. Jo vaig pensar: Jesús! Però, callant, treguí un ull entre coixí i llençol.

Era el follet. Aquell follet dels meus dies de criatura que ara, tocant als quaranta anys venia a inquietar-me en el sagrat llit matrimonial. Em mirava amb uns ulls verds, brillants... Jo pensava: per què m'inquieta a mi i no a la dona? Els follets són bromistes i, posats sobre un llit, més broma podria fer amb ella que no amb mi. Però no, era amb mi amb qui es recreava passejant-se'm amunt i avall del còs, resseguint-me costella per costella, revolcant-se pel ventre, clavant-me els peus entremig.

Bony, quina nit! Quan es feu clar fogí i jo vaig adormir-me. A l'endemà, després d'escoltar a la meua dona que em titllava d'ubriag i no volia creure que era a la missa del gall i no a la taverna on havia matat les hores, vaig sapiguer que ella, durant la meua absència i sense el meu assentiment, s'havia comprat un gat negre com les seves pells i mal-intencionat com el de Poé, que feu de la meua nit de Nadal una nit de torment.

Maleït sigui.

LA GRAN DIADA

Per fi ja ha passat Nadal,
la festa més principal
que senyala el santoral
del calendari.

La que's mengen més matons,
més neules i més turrons;
que'ls galls dindis i capons
desitgen menos.

La festa que'ls vigilants,
serenos i sagristans,
porterres, gures i urbans
fan de les seves;
puix tan bon punt els trobeu
que se os acosten veieu
i amb molt tendre i dolça veu
os feliciten.

Igualment que anys passats
són molt els desenganyats
dels que estaven confiats
amb Santa Rifa.

Són molts que amb viu desconort
reneguen del seu mal nort
perquè no han tingut la sort
de treure un xavo.

La «gran rifada» que's fa
¡quants disgustos causarà!
¡quantes penes portarà
dins les llars pobres!

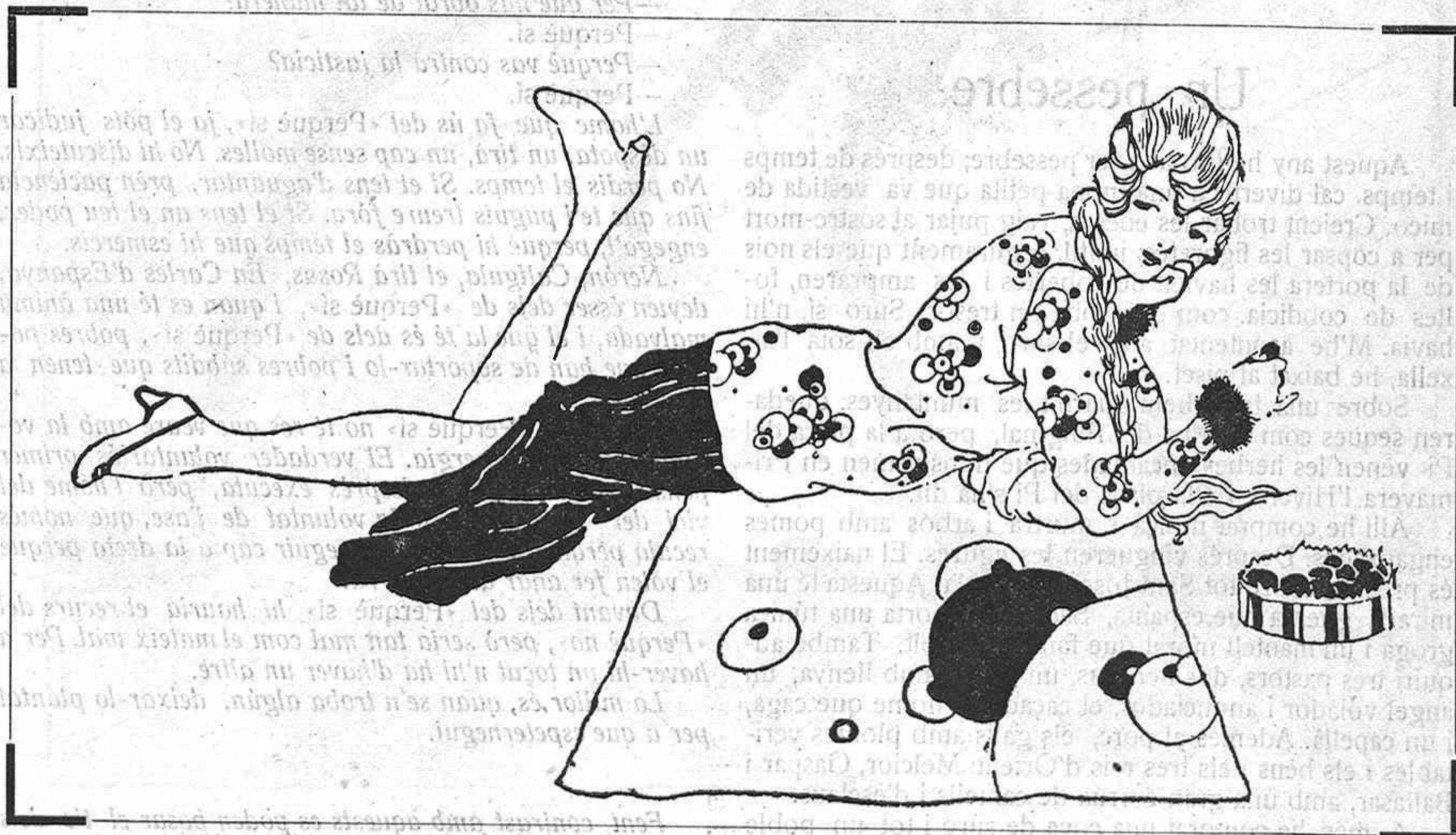
¡Quantes vegades l'obrer
s'ha privat del menester
a fi de tenir diner

per comprà un dècim!
Més, no cal que'ns entristim
ni que capficats vivim
que ja amb nosaltres tenim
la gran diada.

La festa dels Ignocents;
la que compta amb més creients
puix ne va deixar molts cents
el rei Herodes.

En aquest dia sont molts
els «ignocents» espanyols
que surten de casa sols
perque és probable,
de que un baillet joganer
els posi en mig d'un carrer
algun ninot de paper
en els darreres.
Si val a dir la vritat
crec que és un gran disbarat,
i no hi ha necessitat
de fer tal cosa;
puix per les vies que anem
i del modo que marxem
ja els espanyols la portem
tot l'any, la llufa.

P. CARRERAS S.

—Una nina?... Un ninot amb uns bigotis de pam, demanaré jo.

Diàleg, en els temps prehistòrics

Dos homes peluts—peluts de fora i peluts de dins—surten de les respectives caveres.

Un d'ells porta a la mà un mall; un mall prehistòric construït amb una pedra punxaguda de cada cap, lligat a un bastó rústec, un pal de fusta, mitjançant una corda fabricada amb fibres d'etzevara.

L'altre porta un tapa-rabos de pell de moltó i, a manera de guarniment, una cadena gruixuda, una cadena feta de vímets, molt resistent i molt artísticament historiada; és a dir, prehistoriada.

Els dos homes se saluden donant-se una amable patcada.

—Hola pagès!... on vas?

—Mira,... a fer per la vida.

—Ja veig que portes el mall.

—Vaig a trencar uns quants cocos. I tu on anaves?

—A pendre una mica el sol.

—Noi, quina cadena més maca que portes!

—T'agrada?

—Molt.

—De què és feta?

—De vímets.

—Que és pel rellotge?

—Bestiotal!... Que no ho sabs que el rellotge encara no s'ha inventat?...

—Ai, tens raó!...

—Animalot!... Tu sempre vius a tres quarts de quinz!

Un pessebre

Aquest any he tornat a fer pessebre; després de temps i temps cal divertir a una mona petita que va vestida de mico. Creient trobar-les encara, vaig pujar al sostre-mort per a copsar les figuretes; inútil, segurament que els nois de la portera les havien descobertes i les ampraren, folles de cobdícia, com qui troba un tresor. Suro sí, n'hi havia. M'he acontentat amb el suro, i, amb ell sota l'axella, he baixat al piset.

Sobre una taula hem guarnit les muntanyes; quedaren seques com la cima del Puigmal, però a la plaça del Pi venen les herbes encantades que transformen en Primavera l'Hivern, i a la plaça del Pi s'ha dit.

Allí he comprat molça i murtra i arbós amb pomes enganxades. Després vingueren les figures. El naixement és preciós, sobre tot Sant Josep i la mula. Aquesta té una mirada guexa que espanta, Sant Josep porta una túnica groga i un mantell morat que fan riure molt. També adquirí tres pastors, dos hebreus, un burro amb llenya, un àngel volador i anunciador, el caçador, l'home que caga, i un capellà. Ademés el porc, els galls amb plomes veritables i els bèns i els tres reis d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar, amb una gran corrua de camells i d'esclaus.

A més he comprat una cova de suro i tot un poble també de suro i dues cases de cartró. Compte!

Ha estat el gran pessebre; amb paper de plata i troços de vidre ferem un riu i un llac, per sobre el qual se passejaven els ànecs.

Jesus, Maria i Josep eren dintre la cova amb el bou i la mula; els pastorets hi anaven; els hebreus anaven al seu fet i els reis venien d'allà lluny. L'home que caga s'estava amagadet en un recó de muntanya. En fi, tot molt natural.

Després de dinar, ens hi posàrem davant i encenguem els gresolts; el mico cridava d'alegria, sobretot al veure l'àngel penjat d'un fil-ferro, gronxant-se sobre la cova.

Nosaltres agafàrem una ampolla de vi i una paperina de farina i ens posàrem a cantar:

A Betlem me'n vui anar.

Vols venir tu, Rabadà?

I després de cada cobla fèiem trago i tiràvem un grapat de farina sobre el pessebre, que va quedar tot nevant.

«PERQUE SÍ». — «NO T'HI AMOINIS»

Anant seguint les observacions de la costum d'un home dir una frase, parlem avui del «Perquè sí».

—Per què has fet tal cosa?

—Perquè sí.

—Per què has obrat de tal manera?

—Perquè sí.

—Perquè vas contra la justícia?

—Perquè sí.

L'home que fa ús del «Perquè sí», ja el pots judicar un dèspota, un tirà, un cap sense molles. No hi discuteixis. No perdis el temps. Si el tens d'aguantar, prèn paciència fins que te'l puguis treure fora. Si el tens an el teu poder, engega'l, perquè hi perdràs el temps que hi esmercis.

Nerón, Calígula, el tirà Rosas, En Carles d'Espanya, devien ésser dels de «Perquè sí», i quan es té una ànima malvada, i el que la té és dels de «Perquè sí», pobres pobles que han de soportar-lo i pobres súbdits que tenen a la vora!

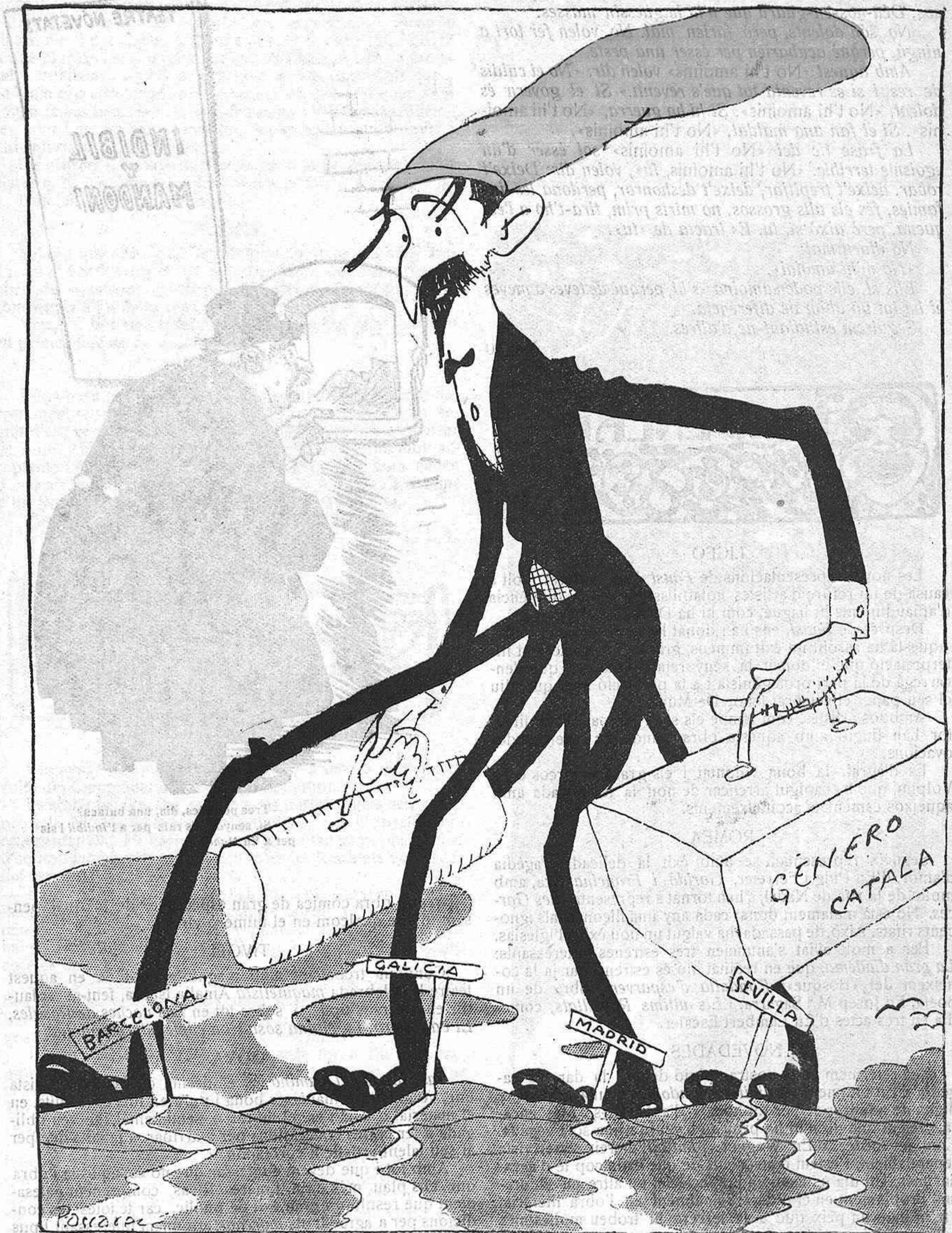
Perquè el «Perquè sí» no té res que veure amb la voluntat ni amb l'energia. El verdader voluntariós primer pensa, raona, jutja i després executa, però l'home del vici del «Perquè sí» té la voluntat de l'ase, que només recula perquè l'estiren, i vol seguir cap a la dreta perquè el volen fer anar a l'esquerra.

Davant dels del «Perquè sí» hi hauria el recurs del «Perquè no», però seria tan mal com el mateix mal. Per a haver-hi un toçut n'hi ha d'haver un altre.

Lo millor és, quan se'n troba algun, deixar-lo plantat per a que espeternegui.

**

Fent contrast amb aquests es poden posar el tic dels que diuen «No t'hi amoïnís».

EL VIATJANT DE CATALUNYA

—Ai carai!... Si hi ha l'home dels nassos, per què no hi pot haver l'home de les cames?

Els del tic del «No t'hi amoïnís», si bé no són perillosos, Déu-nos-en-guard que n'hi haguessin masses.

No són dolents, però farien mal. No volen fer tort a ningú, perquè acabarien per ésser una peste.

Amb aquest «No t'hi amoïnís» volen dir: «No et cuidis de res i si es reventa tot que's reventi.» Si el govern és dolent, «No t'hi amoïnís». Si hi ha guerra, «No t'hi amoïnís». Si et fan una maldat, «No t'hi amoïnís».

La frase tic del «No t'hi amoïnís» sol ésser d'un egoisme terrible. «No t'hi amoïnís, tu», volen dir: Deixe't robar, deixe't trepitjar, deixe't deshonrar, perdona les infamies, fés els ulls grossos, no miris prim, tira-t'ho a l'esquena, però això sí, tu. Es tracta de «tu».

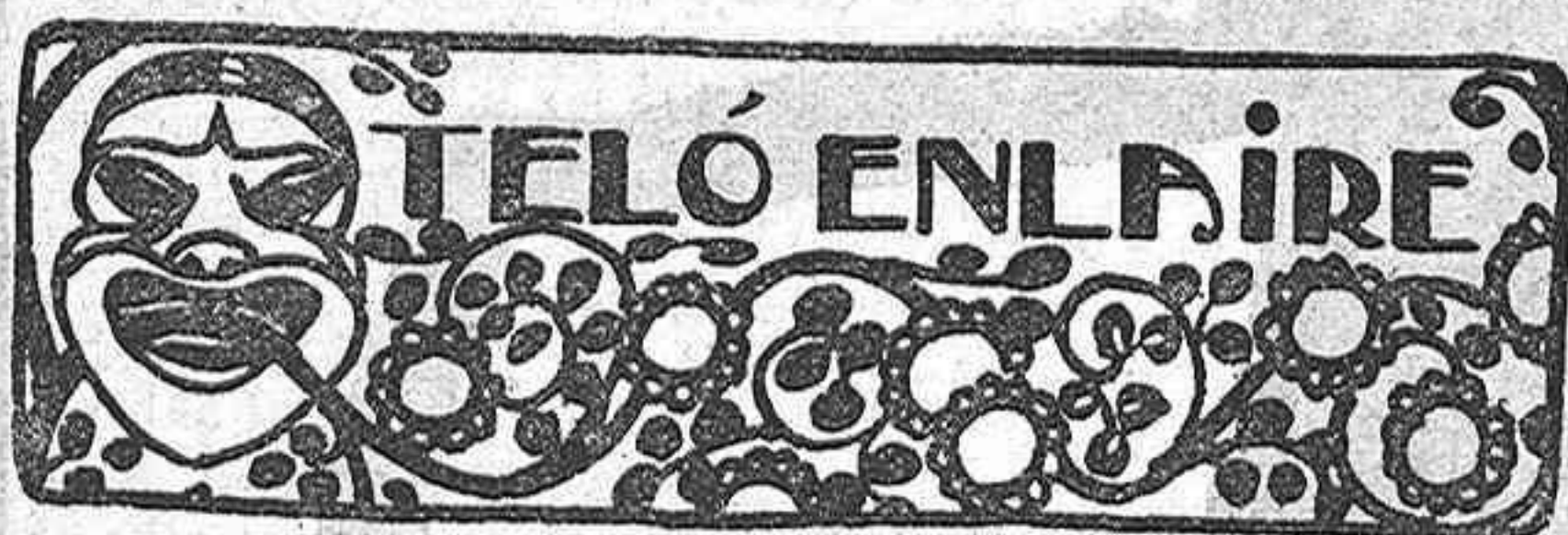
No diuen mai:

«No m'hi amoïni».

Els sí, ells poden amoinar-s'hi, perquè de teves a meves hi ha tot un abim de diferència.

Seguirem estudiant-ne d'altres.

XARAU

LICEO

Les noves representacions de *Faust* han millorat molt a causa de un reforç d'artistes notabilíssims. Bona diferència d'aplaudiments hi hagué, com hi ha Déu...

Després de *Faust*, ens han donat l'òpera verdiana *Aida*. Aquesta ha assolit un èxit immens, gracies a la excelent interpretació que hi donen la senyoreta Mazzoleni, que s'encarrega de la part protagonista i a la perfecció amb que diu el seu paper el celebrat tenor De Muro.

Ambdós artistes, com també els seus companys i el director han tingut amb aquesta obra grandioses i merescudes ovacions.

Es d'agrar la bona voluntat i els grans esforços d'En Volpini, que ha sapigut arrencar de nou la temporada amb aqueixos esmentats aconeteixements.

ROMEA

Segueix representant-se amb èxit la delicada tragèdia d'amor, d'En Puig i Ferreter, *Garidó i Francina*. Ara, amb motiu de la rifa de Nadal, s'han tornat a representar *Les Garcès*. No està malament donar cada any una lliçoneta als ignocents rifats. Això, de passada, ha valgut un nou èxit a l'Iglesias.

Per a molt aviat s'anuncien tres estrenes interessants: *La gran diadema*, que en realitat no és estrena, car ja la coneixem del «Bosque»; *Rondalla d'esparvers*, obra de un poeta, En Josep M.ª Sagarra; i *Els ultims Rovetllats*, comèdia en tres actes d'En Lambert Escaler.

NOVEDADES

Ens refermem en la nostra opinió de que la darrera tragèdia d'En Guimerà, *Indibil i Mandoni*, és una gran obra digna de admirar-se per tot-hom i d'aplaudir-se. Més encara, creiem que no n'hi ha prou amb veure's una sola vegada. Com les obres d'En Wagner, l'*Indibil* mereix ésser vista repetidament, i estem convençuts de que cada cop té d'agradar més. Un dia us fixeu en l'espectacle, un altre en el drama, propiament en el drama, i finalment en l'obra literària; i m'hi jugo un peix que a la tercera hi trobeu moltes més belleses. No'n parlem més.

Coincidint amb la diada de Ignocents degué estrenar-se aquesta setmana *El gat dels frares*, traducció d'En Salvador

—Tres pessetes, diu, una butaca?
—Sí, senyor. Sis rals per a l'*Indibil* i sis per a *En Mandoni*.

Vilaregut, obra còmica de gran espectacle, de la qual pensem dir-ne quelcom en el número vinent.

TÍVOLI

Continúa treballant amb magnífica acollida en aquest teatre la celebrada *maquetista* Amalia Isaura, fent-se aplaudir en diversos tipus, i sobre tot en *Las noches de Rosales*, *El bastonero*, *La gitana sosa* i *La cupletista española*.

GOYA

Las zarzas del camino és el drama de la xicota artista que, volguent permanèixer bona i pura en tots els sentits, en el material o físic i en el moral o sentimental, se veu obligada a fer certes concessions per a arribar a la talla que per al seu talent artístic li correspon.

Amb tot i que devem confessar que no és aquesta l'obra que ens plau més d'En Linares Rivas, compremem palesament que resulti un gran èxit de públic, car té totes les condicions per a agradar als *morenos*: argument interessant, tipus rectilinis perfectament definits, escenes d'efecte molt ben portades, etc., etc. El senyor Linares sembla, en aquesta obra, haver canviat de procediments. Abans era un autor

sincer, un dramaturg psicòleg, però més literat que comediógraf. Avui el veiem quelcom canviat; va de dret al efecte teatral amb l'intent de complaure a la galeria... i fins a la platea. No li desalabem el gust. I pot-ser té raó i tot. Pot-ser sí que el teatre, sobre tot el drama, s'ha perdut per la moda del naturalisme, aquell naturalisme verista espontani que... no tenia cap altra condició. La prova és que ara, quan se li donen farses ben escrites, ben pensades i bellament artificioses, com *Las zarzas del camino*, les aplaudeix amb deliri i s'hi entusiasma de bona fè.

Els artistes interpretadors molt bé, i la presentació molt discreta. Hi ha obra per a dies, ens sembla.

Una felicitació al amic Blasco.

NUEVO

Sabràn que allò de *El berret de palla*, d'En Labiche, traducció d'En Vilaregut, va agradar força; i es comprèn. Es obra de situacions grotesques d'un còmic molt pujat; i la companyia d'En Santpere en treu molt partit.

Vaja, un èxit amb totes les campanetes, pel qual felicitem en primer lloc an En *Pepito*.

ESPAÑOL

I una cosa per l'estil podem dir del vodevill estrenat darrerament al «Español». Es titula *El cuarto blau* i és un seguit d'alegres enredos i de trucs escènics que fan esqueixar de riure. Això, acompanyat d'un diàleg graciosíssim molt acceptable i d'una interpretació ajustada al gènere, com saben donar a totes les obres els intel·ligents artistes de la *troupe* d'En Robert, fa que la gent hi passi molt bé l'estona.

Tutti contenti!

L. L. L.

Diumenge passat, gracies a Déu, s'acabà a la primera volta del Campionat de Catalunya de futbol.

I s'acabà bé. S'acabà amb tots els partits jogats sense cap protesta. El clou de la jornada futbolista, era el partit *Barcelona-España*. Hi havia una espectació tan gran pel resultat d'aquest *match* que s'agotaren totes les localitats i entrades del camp del *Barcelona*.

El partit no defraudà a l'afició. Tots jogaren com uns lleons i si no fós un jove *moreno* de cabells caragolats, que tenen al *España* en qualitat d'espanta-criatures, gairebé ens hauriem reconciliat amb el club roig, encara que fés algunes cosetes massa fortes.

Però, sortosament per a tots, la cosa anà bé, com ja orem. Feu un goal el *Barcelona* (l'únic de la tarde) entrat per En Bau amb el cap. Es veu que aquest xicot ara ha après de fer goals. Abans, mai en feia cap. Ara, és l'únic.

Però en realitat els herois de la tarde foren En Gumbau, molt valent, i En Sagi-Barba que quasi ja té més fama que el seu pare. No diem res d'En Sanxo, insubstituïble, i d'En Torralba i En Reguera i En Brú, recordant-nos passades glories. Tots ho feren a les mil meravelles.

No parlarem dels del *España* perquè, noi, sempre s'enfaden. Si els dius que són bruts (de jòc) s'enfaden; si els dius que són nètcs també. I lo mateix si els dius que són guapos com que són lletjos. De manera que lo millor és no dir-ne res. I és llàstima perquè entremig hi ha alguns xicots que, ben portats, serien una joia. Però, què hi farem si ells aixís ho volen?

A l'altra banda, o sigui al camp del *Español*, aquest i

l'*Athlètic* de Sabadell també s'ho feren, però el primer ficà al segon la friolera de set goals per cap els altres.

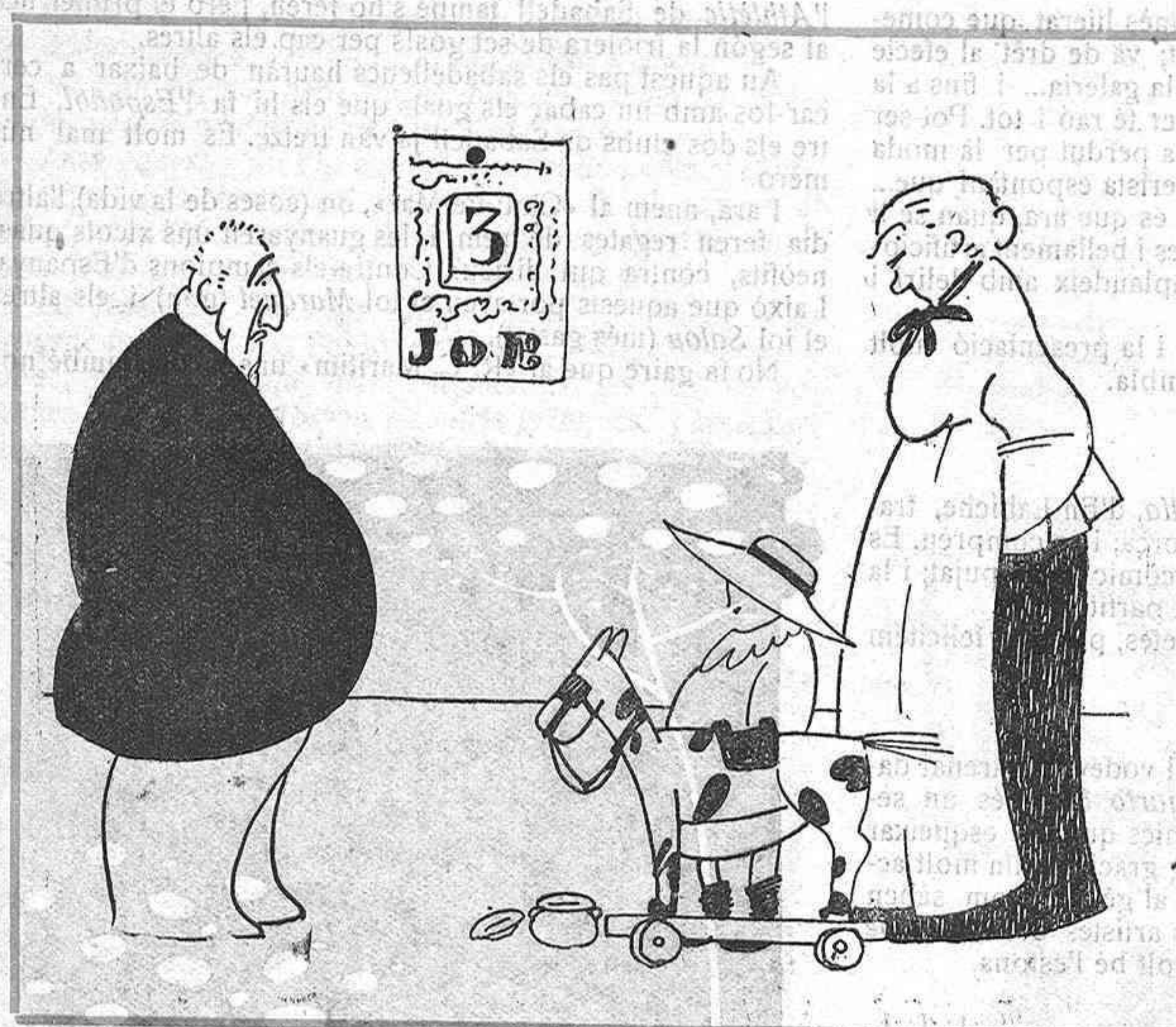
An aquest pas els sabadellencs hauràn de baixar a cercar-los amb un cabaç els goals que els hi fa l'*Español*. Entre els dos clubs de Sabadell ja van tretze. Es molt mal número.

I ara, anem al «Club de Mar», on (coses de la vida) l'altre dia feren regates de rem i les guanyaren uns xicots quasi neòfits, contra qui dirieu? Contra els campions d'Espanya. I això que aquests portaven el iol *Marquet* (nou) i els altres el iol *Salou* (més gastat).

No fa gaire que al «R. C. Maritim» uns xicots, també, no-

—Ai, quin espant!... Me creia que era un fantasma.
—No, dona. Els fantasmes són llargs i prims.

—Papà, vaig a escriure la carta als Reis. ¿Que'ls diré que'm portin?
—Un cabaç de carbó i tres o quatre quilos d'espelmes.

vells, *pegaren* als campions de Catalunya. Ara els del «C. de Mar» peguen als d'Espanya.

Decididament l'ofici de campió està en decadència!

En quan an aquestes darreres festes, com que amb el gall i la rifa hem estat molt enfeinats i, per altra part, no ha passat gran cosa de particular, dispensin que no en parlem.

Però, sí. Apuntem (que encara hi arriba temps) que el *Terrassa* jogant contra el *Barcelona* el guanyà per 3 a 2. Fou un partit amistós, fins a cert punt. Perquè, que ens dispensi En Brú porter. Però aquella cóca que va endinyar a un devanter terrassenc era perfectament anti-reglamentaria i si continua aixís, ens caurà del concepte.

Voldriem parlar del premi de Nadal (no la grossa, el de la natió) però no hi arribem a temps. Ah! i els del rem. Resulta que al «R. C. M.», els campions de Catalunya i al «C. de M.» els d'Espanya han tornat pel seu bon nom i el diumenge guanyàren definitivament, encara que per lo que fa referència als darrers hi hagueren certes estranyeses de temps i de llargades de bot que, vaja, fa olor de *timo*.

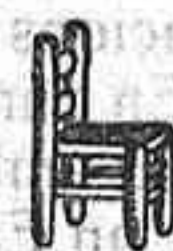
Hip

Capítol d'una novel·la

Por las montañas de Sierra Morena había un león que tenía una cueva, que se escondía de día y por las noches salía para ver si encontraba para comer. Un gitano que vivía en una casa hecha de paja, en una noche oyó los rugidos del león, pero como el hombre era cazador, pues cogió la escopeta y se fué por allí donde ha-

cia oído aquellos rugidos, pero no encontrando la cueva quiso descansar y al pie de un árbol se durmió, pero después oyó otros rugidos y lo despertaron; entonces cogió otra vez la escopeta para destrozar al león, pero vió que los rugidos se acercaban y a lo lejos vió una sombra y que aquella sombra se acercaba más y vió un león y que éste hace un salto y se arrojó contra él y allí se hizo una batalla y el hombre quedó hecho a pedazos —CARLETS

:: Esquellots ::

De l'ignocentada nacional.
Què me'n diuen del desengany?
Ha sigut gros, veritat?

No caure a Barcelona, que jogava tants mil·lions, ni la primera, ni la segona, ni els mils!...

Quin remugar, la *fera*, davant de les picarres!

—Això és indigne! A Madrid se han burlat de nosaltres!...—clamaven les multituds.

No tenen raó. Lo que ha passat a Madrid, ho sabem de bona tinta. A Madrid han dit:

—Ara hi ha en el *Candelero* dos ministres catalans, i si a Catalunya els enviavem la grossa o algun dels premis extraordinaris, el reste d'Espanya se creuria que s'ha fet martingala

Per això i res més que per això han acordat deixar-nos enguany amb un pam de nas.

Calendaris enviats:

La Casa Butsers i C.^a (Màrmols artificials) ens ha obsequiat amb un bloc d'almanac per a l'any 1918.

També havem rebut l'*Almanac* de la *Campana de Gràcia*, que és un tomet molt simpàtic, atapeït d'articles i de caricatures de caràcter polític.

L'altre nit en un dels calabozos de *Sant Gaetano* va morir un detingut.

Diuen que va morir borratxo.

Santa Ignocència!

El devien matar les xinxes, pobre home.

Llegeixo:

«Ayer visitó al Alcalde senyor Rocha, don Apeles Mes-tres.»

Ja'm penso quin fou l'objecte de la seva visita.

Oferir-se per a quan els regidors nous intentin entrar a Casa la Ciutat.

El poeta es posarà a la porta i els llegirà el «No pas-sareu!»

En el discurs del diumenge a «Belles Arts», En Lerroux va dir textualment:

«Hay que cerrar la boca de los que piden.»

La frase, com poden veure, és de doble sentit. Tapar la boca se diu de moltes maneres: quan se dóna lo que's demana per a que callin, i quan s'intenta atracar a algú per a que no cridi.

Tant en un sentit com en l'altre, no se'ls en gira poca, de feina, als nous regidors!...

Avui, diada dels Sants Ignocents de 1917.
Benaventurats els dos ministres catalans.
Benaventurats els fantasmes, perquè tenen gana.
Benaventurades les víctimes de les subsistències.
Benaventurada l'Espanya neutral.
I que les logrin felices tots plegats.

Del «Laboratori Guasch», carrer de Consell de Cent 461-463, havem rebut unes mostres dels elegants calendaris de paret, calendaris de butxaca i algú altre article de propaganda que reparteix com obsequi de fi d'any a sa nombrosa clientela.

Donem les més expressives mercès a la Casa Guasch per la seva amable deferència. Sabiem que era un laboratori de farmàcia molt acreditat; ara veiem que, además, està regentat per gent fina i esplèndida,

I aqueixa qualitat sempre ajuda a conrear simpaties entre la parròquia.

Don Josep Rocha, Alcalde republicà de Barcelona i bona persona a carta cabal, ha tingut la finesa d'enviar-nos deu bonos de pa, deu d'arroç i deu de carn, amb l'objecte de que sien repartits entre els nostres pobres.

Així ho havem fet; i des d'aquestes columnes donem les més expressives gràcies al simpàtic conceller en cap, en nom dels menesterosos.

Han sortit de Nova York en direcció a Barcelona dos grans vapor que'ns porten vint mil bales de cotó.

Deu mil bales!... respirem!...

Nostre Senyor faci que una altra *bala* no les enfonzi totes!

Sembla que serà un fet molt aviat l'entrega al poble de Barcelona del nou Parc Municipal de el Guinardó.

Vinguen parcs!...

De vianda, a la Boqueria no se'n trobarà, ni pagant; però lo que és de Parcs municipalitzats no ens en falten per la gràcia de Déu.

Els ciutadans són una colla de bèns i amb una lògica corprenedora els regidors ens envien a pasturar verdura.

Llegeixo:

«Ayer tarde el Gobernador civil visitó el local del casino que lleva el título de «Sociedad Colombófila.»

Ah, sí?...

I què?

Els va atrapar fent volar coloms?...

Hi havia gaire *colomassa* damunt la taula verda?...

No és a mitja tarde que's fan aqueixes visites, senyor *Auñín*.

De part de matinada, que hauria trobat els colomins en el niu.

Una monada!

NEGOCIS MALLORQUINS

«Diners fan tort, diners fan dret...
i fan guanyar més d'un barquet.»

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA DR GRAU

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRÒNIC
I evitar les seves fatals conseqüències és el
LAXOL AMARGOS

Preciós regulador de les funcions gastro-intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sense rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convenceu
De venda en les principals farmacies

Si quiere saber
donde se pegan
mejor las ropas
y trajes usados...

SE PASA A DOMICILIO

¡OJO! CASA JACQUES ¡OJO!
HOSPITAL N.º 102

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBLOTTE HERMANOS
Sinónimos: Urolitina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE

folleto expli-

cativo. Muestras

a los señores médicos

Agte. gen.: **S. NAVARRO**

Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Bazar de la Unión

3, Carrer Unió, 3

BARCELONA

UTILS PER A ESCRIPTORI & TINTES SUPERIORS
& IMPRESIONS COMERCIALS DE TOTES MENES
LLIBRES RATLLATS & TARGETES POSTALS, etc.

V^{DA} DE P. BONET

REPRODUCCIONS
ARTÍSTIQUES

FOTOLITOGRAFIA

FOTOGRAVAT

AUTOTIPIA

TRICROMIA

Aribau, núm. 9, interior
BARCELONA

KOK-EXPRES

CENTRE de representació
i gestió d'assumptes
administratius, judi-
cials i privats

Préstams en hipoteca i lletra
(ràpid) = Quantitats disponi-
bles únicament per a traspa-
sos de herències = Reclama-
cions hereditaries per la via
judicial i extrajudicial = Cer-
tificats del Registre d'últimes
voluntats, de defunció i nai-
xement = Expedients pels
moços de reemplaç (Quintes)

Plaça del Teatre, n.º 6, 1.º

BARCELONA

GUILLERMO PATTBERG

Importador de Maquinaria de toda
clase, Hierro, etc. :: Fabricante
de Guarniciones para Gardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Patberg
Cortes, 649, ent.º **BARCELONA**

PÍDASE EN TODAS PARTES

**LICOR BREA
MÚNERA**

CONTRA

-CATARROS
-TOSOS-BRONQUITIS
-EXPECTORACIONES
-ASMA Y DEMAS AFECIONES DEL
-APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

Tabarin "Moritz"

GRANS FESTES TABARINESQUES

RESTAURANT DE PRIMER ORDRE

Plaça Sepúlveda, 183 ————— Telèfon 2044

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar n.º 2

TELÉFONO 4115

4 gener
1918

NUMERO EXTRAORDINARI

DE

L'Esquella de la Torratxa

1918
4 gener

32 PLANES D'IL·LUSTRACIO I TEXT 32

Primer número de l'any 1918

Sortirà divendres, dia 4 de gener

Escrit per En Rusiñol, Marius Aguilar, Reventós, Burgas, Serra, Bertrán i Bellet etc., etc.

Dibuixat d'En Picarol, Passarell, Pascual Monturiol, etc., etc.

32 planes, 20 céntims

20 céntims, 32 planes

TAPES

AMB PLANXES DAURADES PER A ENQUADERNAR L'ANY 1917 DE
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Tapes soles. Pessetes 2'50 ——— Tapes i enquadernació. Pessetes 3'50

**Diccionari
Ortogràfic**

Precedit d'una exposició de
l'ortografia catalana, segons
el sistema adoptat per
l'Institut d'Estudis
Catalans

Redactat sota la direcció de
P. FABRA
membre de la secció filològica

PREUS

En rústica . . . 5 ptes.
En cartoné . . 6 ,

ALMANAC
DE

L'Esquella de la Torratxa

PER A 1918

UNA pesseta

ALMANAC
DE

La Campana de Gracia

PER A 1918

DOS ralets

Obra nova de gran estil literari

R. Suriñach Senties

:: **Llibre del
convalescent**

Esplèndida edició deco-
rada d'En Junceda

Un tom 8.^u relligat a l'anglesa
Pessetes 4

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravís, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

—L'EXECUCIÓ

—Apreta, butxí, que tu potser moriràs de més
mala mort que jo.

